

UAB „JONAVOS ŠILUMOS TINKLAI“

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO

2020-11-25

Vykdydami LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 str. reikalavimą ir vadovaudamiesi STT direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr.2-170 patvirtintomis „Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijos“ pateikiame Jums išvadą, kad UAB „Jonavos šilumos tinklai“ (toliau – Įmonė) nuo 2019-10-01 iki 2020-11-01 korupcijos pasireiškimo pasiūlytose veiklos srityse tikimybė nustatyta **maža**.

Pasiūlytos ir vertintos veiklos sritys:

1. Viešųjų pirkimų vykdymas, organizavimas ir kontrolė.
2. Įmonės valdymas: išlaikymas ir administravimas.
3. Savivaldybei nuosavybės teise priklausančios žemės ir kito turto valdymas, naudojimas ir disponavimas.
4. Šilumos ir geriamo vandens tekimo ir nuotekų tvarkymo organizavimas.
5. Šilumai gaminti kuro tvarkymo organizavimas.

Siekdami nustatyti, ar UAB „Jonavos šilumos“ aukščiau nurodytose srityse egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, buvo vadovautasi STT direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr.2-170 patvirtintomis „Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis“ ir jų priedu „Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo klausimynu“ ir Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo metodinėmis rekomendacijomis (<https://www.stt.lt/korupcijos-prevencija/korupcijos-pasireiskimo-tikimybes-nustatymas/7479>). Papildomai buvo pasinaudota RCC RAI (2015) metodu (mokymo medžiaga „Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas“ (2017), VŠĮ „Lygių galimybių plėtra“, psl. 28):

1. LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 1 punkte numatytas kriterijus – „Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veikla“. Per analizuojamą laikotarpį Įmonėje nebuvo užfiksuoti korupcinio pobūdžio veiklų atvejai.

2. LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 2 punkte numatytas kriterijus – „Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas“. Įmonėje patvirtinti ir veikia įvairūs vidaus teisės aktai: tvarkos ir taisyklės, nustatančios/detalizuojančios kontrolės/priežiūros veiksmų, procedūrų vykdymo formas, tvarką, periodiškumą. Darbuotojų pareiginiuose nuostatuose tiksliai apibrėžtos teisės ir pareigos. Įmonėje nebuvo gauta asmenų skundų, pranešimų dėl kontrolės priimtų sprendimų teisėtumo. Įmonėje priimti teisės aktai periodiškai peržiūrimi ir, pasikeitus LR įstatymų reikalavimams, pataisomi ar papildomi.

3. LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 3 punkte numatytas kriterijus – „Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti“. Įmonėje sudaryti ir patvirtinti darbuotojų pareiginiai nuostatai, įvairios tvarkos ir taisyklės, kurios reglamentuoja darbuotojų uždavinius ir funkcijas, darbo sprendimų priėmimo tvarką, principus, kriterijus ir atsakomybę. Šie teisės aktai užtikrina aiškų įmonės darbuotojų pavaldumą ir atskaitingumą. Visi darbuotojai su šiais aktais supažindinti

pasirašytinai. Vadovaujančių darbuotojų darbo kontrolė vyksta dviem būdais: „iš viršaus“ – kontroliuoja tiesioginis ir aukščiau esantys vadovai, ir „iš apačios“ – vadovaujančio darbuotojo veiksmus gali apskusti jam pavaldūs darbuotojai bei interesantai. Dar prisideda ir trečias būdas: „horizontalus“ – vieni kitiems nepavaldūs, bet darbo pareigomis priversti tarpusavyje derinti atliekamus darbus. Šita darbuotojų grupė irgi nedelsiant informuoja Įmonės vadovybę apie netinkamus kitų darbuotojų sprendimus bei darbo metodus. Iki dabar tokia kontrolė buvo veiksminga.

Skundus ir kitokią informaciją Įmonei galima pateikti visais įmanomais būdais: anonimiškai ir viešai, raštu ir žodžiu, telefonu, elektroniniu paštu ar gyvai: visi gaunami skundai yra analizuojami, tiriami, išsiaiškinamos visos aplinkybės, šalinamos priežastys ir paklausėjas informuojamas jo nurodytu būdu laikantis visiško konfidencialumo principo. Bet korupcinio pobūdžio skundų gauta nebuvo.

4. LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 4 punkte numatytas kriterijus – „Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu“. Įmonės veikla nėra susijusi su leidimų, nuolaidų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu. Įmonės viduje nuobaudos darbuotojams, pažeidusiems veikiančias tvarkas, taisykles ir nuostatus, svarstomos ir skiriamos kolegialiai Įmonės administracijos gamybiniuose pasitarimuose.

5. LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte numatytas kriterijus – „Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“. Įstatymai ir kiti teisės norminiai aktai suteikia įmonei teisę priimti vietinius (lokalinius) teisės aktus. Kai kurių jų paruošimui ir priėmimui prieš tai reikia pasitvirtinti reikalingas tvarkas, kas ir yra įvykdoma. Siekiant didinti jų poveikį užkirtimui korupcijos atsiradimui įmonėje, į jų paruošimą įtraukiama visos suinteresuotos darbuotojų grupės, svarstomi ir priimami kolegialiai įmonės administracijos susirinkimuose ar kituose visuotinai išrinktuose organuose (Saugos ir sveikatos komitete, Visuotiname įmonės darbuotojų susirinkime). Įmonės lokaliniai teisės aktai yra derinami su Įmonės darbuotojų atstovu.

Įmonė nepriima savarankiškų sprendimų, susijusių su Įmonės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu: visi jos siūlomų veiksmų projektai turi būti patvirtinti Jonavos rajono savivaldybės tarybos posėdžio nutarimu.

Įmonė prekes, medžiagas, darbus ir paslaugas perka pagal Mažos vertės viešųjų pirkimų taisykles (įsak. Nr. 10-42, 2017-07-14) ir vadovaudamasi Įmonės viešųjų pirkimų komisijos darbo reglamentu (įsak. Nr. 10-66, 2017-11-14, tokiu būdu užtikrindama Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (Žin., 1996, Nr.84-2000; 2006, Nr.4-102) reikalavimų įgyvendinimą.

2019-2021 metais Įmonėje Jonavos rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-08-22 įsakymu (raštas Nr. 13B-1059) finansinį auditą atlieka UAB „Apskaitos ir mokesčių konsultacijos“, kuri jau įvertino įmonėje atliktus finansinius ir administracinius veiksmus už 2019 m. pagal galiojančius teisės aktus ir pažeidimų nenustatė.

6. LR Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 4 dalies 5 punkte numatytas kriterijus – „Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija“. Įmonėje nenaudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija, todėl įmonė neturi patvirtintų įslaptintos informacijos administravimo, apsaugos ir kontrolės tvarką reglamentuojančių taisyklių. Įmonėje dirbant su konfidencialia informacija, vadovaujamas 2018-11-06 Įmonės direktoriaus įsakymu Nr. 10-68 patvirtinta Konfidencialios informacijos nustatymo ir naudojimo bei konfidencialumo laikymosi tvarka ir Darbo tvarkos taisyklėmis (patv. įsakymu Nr. 10-35, 2011-05-26, papildytos 2015-05-19 įsakymu Nr. 10-20).

7. LR korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalies 5 punkte numatytas kriterijus – „Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų“. Įmonėje nuo 2012 m. vykdoma aktyvi antikorpupcinė veikla ir iki šiol minėtų trūkumų nustatyta nebuvo.

Įmonėje analizuoti 2 laikotarpiai: nuo 2016-09-30 iki 2017-09-30 ir nuo 2018-01-01 iki 2019-09-30 ir parengtos tų laikotarpių korupcijos pasireiškimo tikimybės išvados, kuriose konstatuota, jog Įmonėje korupcijos pasireiškimo tikimybė yra minimali: Įmonė tinkamai laikėsi ir vykdė korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo planus, negauta informacijos, jog per Analizuojamus laikotarpius Įmonės darbuotojai būtų padarę nusikalstamų veikų ar pažeidimų, susijusių su korupcijos pasireiškimu ar rizika, informacijos sklaida Įmonėje iš esmės yra vykdoma, Įmonėje jau 2 kartus buvo atliekamas darbuotojų ir klientų korupcijos suvokimo Įmonėje lygio bei tolerancijos korupcijai indekso nustatymas, Įmonėje pastoviai organizuoti mokymai ir informacinės kampanijos korupcijos prevencijos tema, nors ir nebuvo atliekamas priimamų vidaus teisės aktų projektų antikorpupcinis vertinimas.

Įmonėje direktoriaus įsakymais Nr. 10-57 (2019-09-09) ir Nr. 10-53 (2020-09-28) nustatyta Bendrovės darbuotojų ir klientų tolerancijos korupcijai nustatymo tvarka ir organizuotas darbuotojų bei klientų anoniminis anketavimas. 2020 m. jis buvo atliekamas nuo rugsėjo 28 iki spalio 16 d.

Iš viso anketas užpildė 69 Įmonės darbuotojai. Bendras Įmonės darbuotojų skaičius tuo metu buvo 84, taigi darbuotojų reprezentatyvumas sudarė 82,14 proc. Lyginant su 2019 m. darbuotojų įsitraukimas padidėjo 2,38 proc. Sugadintų anketų nenustatyta. Anketų rezultatai:

Eil. Nr.	Klausimas	Respondentų skaičius	Pasirinko atsakymą „taip“	Pasirinko atsakymą „ne“	Pasirinko atsakymą „negaliu atsakyti/nežinau“
1.	Ar manote, kad bendrovėje yra paplitusi situacija, kuomet personalui norima papildomai atsilyginti arba kitokio tipo korupcijos apraiškos?	69	0	65	4
2.	Ar yra buvę situacijų, kuomet Jums buvo siūlomas kyšis arba esate kitaip <i>asmeniškai</i> susidūrę (-usi) su korupcijos apraiškomis įmonėje?	69	0	69	netaikoma
2.1.	Ar pranešėte vadovybei (ar teisėsaugos institucijoms) apie Jums siūlomą kyšį arba kitokį asmenišką susidūrimą su korupcijos apraiškomis įmonėje?	0	0	0	netaikoma
2.2.	Ar praneštumėte vadovybei (ar teisėsaugos institucijoms) apie korupcijos atvejus?	69	63	0	6
3.	Ar žinote, kur reikia kreiptis siekiant pranešti Bendrovės vadovybei ar teisėsaugos institucijoms apie korupcijos atvejus Bendrovėje?	69	62	7	netaikoma

Anketos pirmasis klausimas atspindi bendrą darbuotojų požiūrį į korupcijos paplitimą Įmonėje. Šiais metais, kaip ir 2019 m., 0 iš visų respondentų atsakė į šį klausimą teigiamai, ir tai laikytina geru rezultatu.

2.1 ir 2.2 klausimai atspindi darbuotojų toleranciją korupcijai: darbuotojų tolerancijos korupcijai indeksas sudaro 8,70 proc., kai 2019 m. jis sudarė 17,91 proc. Tai geras rodiklis, nes indeksas sumažėjo net 9,21 proc.

Anketos paskutinis klausimas atspindi darbuotojų informuotumą: tik 10,15 proc. darbuotojų atsakė, jog *nežinotų*, kur reikia kreiptis siekiant pranešti apie korupcijos atvejus Įmonėje. 2019 m. tai sudarė 11,94 proc. ir pagerėjo 1,79 proc.

Įmonės klientų buvo paprašyta anonimiškai užpildyti tolerancijos korupcijai nustatymo anketas. Anketų pildymas nebuvo privalomas ir kontroliuojamas. Klientai jas pildė savanoriškai.

Iš viso šiais metais anketas užpildė 28 klientai. Tai nedidelis skaičius, bet daugiau nei 2019 m., kai buvo užpildyta tik 18 anketų. Anketų rezultatai:

Eil. Nr.	Klausimas	Respondentų skaičius	Pasirinko atsakymą „taip“	Pasirinko atsakymą „ne“	Pasirinko atsakymą „negaliu atsakyti/nežinau“
1.	Ar manote, kad bendrovėje yra paplitusi situacija, kuomet personalas reikalauja, kad klientas turi papildomai atsilyginti už jam suteiktas bendrovės paslaugas, informaciją ar konsultacijas?	28	0	26	2
2.	Ar yra buvę situacijų, kuomet Bendrovės darbuotojas iš Jūsų reikalavo pinigų ar kitokio atlygio už Jums suteiktas Bendrovės paslaugas, konsultacijas ar informaciją arba kitaip esate <i>asmeniškai</i> susidūrę su korupcijos apraiškomis Bendrovėje?	28	0	28	netaikoma
2.1.	Ar pranešėte bendrovės vadovybei (ar teisėsaugos institucijoms) apie tai, kad iš Jūsų reikalaujama kyšio arba apie tai, kad susidūrėte su kitokio pobūdžio korupcijos apraiškomis Bendrovėje?	0	0	0	netaikoma
2.2.	Ar pranešumėte bendrovės vadovybei (ar teisėsaugos institucijoms) apie korupcijos atvejus?	28	25	0	1
3.	Ar manote, jog Bendrovės darbuotojai paslaugas, konsultacijas ar informaciją teiktų kokybiškiau ir/arba operatyviau, jei pasiūlytumėte papildomai atsilyginti ar kitaip atsidėkoti?	28	3	25	netaikoma

Anketos pirmasis klausimas atspindi bendrą klientų požiūrį į korupcijos paplitimą Įmonėje. Ir tai, kad ir 2019 m., ir šiais metais 0 iš visų respondentų atsakė į šį klausimą teigiamai, laikytina geru rezultatu.

Taip pat, pernai ir šiemet 0 iš visų respondentų informavo, jog atvejų, kai iš jų būtų reikalaujama kyšio arba jie kitaip būtų asmeniškai susidūrę su korupcijos apraiškomis Įmonėje, jiems *asmeniškai* nėra pasitaikę.

2.1 ir 2.2 klausimai atspindi klientų tolerancijos korupcijai lygį: jų tolerancijos korupcijai indeksas sudaro 4,00 proc., kai 2019 m. jis sudarė 5,88 proc. Tai geras rodiklis, nes indeksas sumažėjo net 1,88 proc.

Anketos paskutinis klausimas atspindi klientų nuomonę apie Įmonės darbuotojų atsparumą galimiems poveikiams. Net 25 iš 28 (t. y. 89,29 proc.) respondentų atsakė, jog mano, kad Įmonės darbuotojai yra pakankamai atsparūs korupcinėms apraiškoms: tai 6,94 proc. geriau nei 2019 m.

Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2019-05-23 rašte Nr. 4-01-4811 pateiktas rekomendacijas, Jonavos rajono savivaldybė 2019-10-24 parengė išvadą „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo Jonavos rajono savivaldybės šilumos gamybos ir tiekimo organizavimo ir šilumos ūkio valdymo bei statybą leidžiančių dokumentų išdavimo, statinių naudojimo priežiūros procedūrų organizavimo ir vykdymo kontrolės įstatymų nustatyta tvarka, įmokų už savavališkos statybos įteisinimą nustatymo procedūrų organizavimo ir kontrolės srityse“, išvados paskelbtos savivaldybės internetiniame tinklalapyje.

Išvadoje nurodyta, kad Jonavos rajone šilumos gamybą ir jos tiekimą organizuoja UAB „Jonavos šilumos tinklai“ (toliau – Įmonė). 100 proc. akcijų priklauso savivaldybei.

Įmonės veikla reglamentuota LR įstatymais, bei kitais poįstatyminiais teisės aktais. Teisinis veiklos reglamentavimas viešinamas Įmonės internetiniame tinklalapyje.

Įmonės veiklos kontrolę vykdo Visuotinis akcininkų susirinkimas, Jonavos rajono administracija (Turto ir aplinkos apsaugos skyrius).

Šilumos kainodara reglamentuota teisės aktais – LR šilumos ūkio įstatymu, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (šiuo metu – Valstybinė energetikos reguliavimo taryba) 2009-07-08 nutarimas Nr. O3-96 „Dėl šilumos kainų nustatymo metodikos“ (su vėlesniais pakeitimais).

Šilumos kainos viešinamos Įmonės internetiniame tinklalapyje.

Išvada – Jonavos rajono savivaldybės šilumos gamybos ir tiekimo organizavime bei šilumos ūkio valdyme rizika, susijusi su korupcijos pasireiškimu, yra valdoma, korupcijos pasireiškimo tikimybė – minimali.

Apibendrinant analizuojamą laikotarpį (nuo 2019-10-01 iki 2020-11-01) laikytina, kad Įmonė antikorupciniu požiūriu nepatenka į didelę grėsmę skaidrumui keliančias įstaigas, t.y. Įmonėje vykdoma veikla gyventojams ir darbuotojams nesukeliama minčių apie korupciją, rizika, susijusi su korupcijos pasireiškimu, yra valdoma, korupcijos pasireiškimo tikimybė – minimali.

Direktorius

Jonas Kaminskas

Parengė:

Remigijus Lechavičius (8-652) 66345, r.lechavicius@jonavosst.lt